

Кожна вузька галузь науки має свої терміни: медичні вживаються у медицині, технологічні – в техніці і т. д. Проте деякі терміни мають кілька значень, зокрема в діловодстві. Наприклад: справа – означає один документ і сукупність документів, інше значення має словосполучення юридична справа. Правильне значення того чи іншого терміна допомагає з'ясувати контекст. При утворенні похідних форм терміна необхідно користуватися лише тими формами, які подаються в словнику чи довіднику, бо вільне словотворення може стати причиною неправильного використання та сприймання.

Професіоналізми – це слова або вислови, притаманні мові людей певної професійної групи. Суттєва різниця між термінами і професіоналізмами полягає в тому, що терміни – це офіційні наукові назви поняття, а професіоналізми виникають як розмовні, неофіційні заміники термінів (платіжка – платіжне доручення; вишка – вища математика, пара – дві академічні години) або коли та чи інша професія, рід занять не має розвиненої термінології (наприклад, рибальство, гончарство і т. д.). Професіоналізми на відміну від термінів, як правило, емоційно забарвлені, є переосмисленими словами загального вжитку. Вони можуть бути незрозумілі людям, які не належать до певної професії.

Гарна А.
НТУ «ХПИ»

МОВНА СИТУАЦІЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

У кожній багатонаціональній країні мовне питання завжди цікавило вчених, державних діячів і просто громадян. Нинішню мовну ситуацію України характеризує конфлікт між двома літературними мовами – українською та російською. Теорія і практика двомовності на сучасному етапі засуджується, висміюється та обумовлює боротьбу в межах одного суспільства. Проте чи буде це логічним та правильним?

Відомо, що в силу історичного становища в Україні було сформовано національно-російська двомовність. За роки незалежності в Україні склалася, як говорять дослідники, своєрідна мовна ситуація, навіть незважаючи на те, що оволодіння російською мовою всіляко не заохочується. З'явилися змішані російсько-українські школи. У вузах однаково кількість студентів навчається українською та російською мовами, що в

найближчому майбутньому може певною мірою забезпечити досить стійку двомовність. Мовну ситуацію в Україні називають іноді парадоксальною: відповідно до законодавства державна мова одна, а вільно функціонує дві, з перевагою російської.

Для вирішення цієї проблеми ми можемо використати два підходи. Суто прагматичний підхід – прагматичний з погляду інтересів комфортно влаштованих груп: оскільки маємо справу з певною реальністю, треба її санкціонувати і з неї виходити. Та прямо протилежний підхід, зумовлений гостро дискомфортом самопочуттям інших суспільних груп: використовуючи всю потугу держави, рішуче змінити реальну ситуацію в бік забезпечення українській мові належного їй доміантного місця в усіх сферах суспільного життя.

З одного боку, ми бачимо фактичну дискримінацію української мови на її власній батьківщині. Як наслідок українська мова перестає бути обов'язковим атрибутом державності на більшій частині України. А з іншого, штучне обмеження функціонування мови, яким володіє майже весь народ. Такий підхід може загальмувати розвиток країни, збіднити спілкування між людьми та знизити роль слова.

Отже, звичайно, українська держава повинна піклуватися про мови національних меншин. Проте, на думку багатьох вчених: ключем до цілковитої нормалізації мовної ситуації в Україні є емансипація української мови. Коли вона функціонуватиме як мова повноправного державного народу, зникнуть непорозуміння та напруження. Майже сто років тому Михайло Грушевський сказав: «Якщо ми, українці, хочемо, щоб нас поважали інші народи, то треба нарешті почати з поваги до самих себе»!

Говеля А. В.
НТУ «ХП»

МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

Кожна національна мова – універсальна система, в якій живе національна душа кожного народу, його світ і духовність. Українська мова – невмирущий скарб істини, краси, благородства, знань, мистецтва. Сьогодні йдеться про розширення сфер функціонування української мови. Це засіб не лише спілкування, а й формування нових виробничих відно-